

Brief : Osloregionens innspill til NTP 2025-2036

Sammendrag av innspill til Stortingsmelding 14 (2023-2024)

Osloregionen interkommunalt politisk råd (IPR) er et strategisk samarbeid som består av 65 kommuner fra alle Østlandsfylker, inkludert Oslo kommune. Regionen har til sammen ca. 2,3 millioner innbyggere. Satsing på samferdsel i hovedstadsområdet er viktig for det nasjonale transportsystemet og for å nå målene for NTP. I NTP 2025-2036 er det viktig å prioritere klimatilpasning innen samferdselssektoren, samtidig som hensynet til forsvar, sikkerhet og beredskap blir godt ivaretatt.

Forsterket satsning på byområdene

Rammen til byområdene er betydelig lavere enn i forrige NTP. NTP har sterkt korridorfokus, mens byområdene ikke blir prioritert i samme grad.

Innspill:

- Byområdene er nøkkelen til å løse klimautfordringene, og satsingen må forsterkes. Stortinget bes om å sørge for at byområdene får økte rammer, ikke reduserte.
- Det er positivt at ordningen med byvekstavtaler for de største byområdene videreføres, men det forhandles om byvekstavtaler med flere byområder. Rammen i NTP må økes betydelig for å gi rom til forventet utvidelse.
- Det bør tydeliggjøres at tilskuddsordningen for små og mellomstore byområder utvides utover de fem øremerkede i NTP 2022-2033, og at rammen økes. Disse områdene står overfor lignende transportutfordringer som større byer.
- Statens virkemidler og politikk for samordnet bolig-, areal- og transportutvikling og planlegging må være bedre koordinert enn i dag, med større forutsigbarhet.

Klima og natur

NTP imøtekommer ikke Klimautvalgets tydelige anbefaling om at alle beslutninger må ta utgangspunkt i målet om å oppnå et lavutslippsamfunn innen 2050. Stortingsmeldingen viser i liten grad om mål for klima og natur blir ivaretatt.

Innspill:

- Det bør inngå et klimabudsjett i NTP, som viser i hvilken grad de ulike prosjektene bidrar til å nå de nasjonale klimamålene.
- Tiltak som fremmer redusert transportbehov, og økt kollektivtransport, gange og sykkel, må styrkes.
- Regjeringens nasjonale ladestrategi må følges opp og utvikles videre, inkludert behov for infrastruktur for andre energibærere. Støtteordningene gjennom Enova bør videreutvikles.
- Det må stilles krav om at alle prosjekter i NTP bygges med fossilfrie eller utslippsfrie maskiner og kjøretøy.
- Hensynet til klimatilpasning må sterkere inn i NTP-prioriteringene.

Jernbanesatsing på Østlandet

Stortingsmeldingen har blitt framstilt som en storstilt satsing på jernbane, men forslaget innebærer en liten nedgang sammenliknet med gjeldende NTP. Ringeriksbanen er ikke med.

Innspill:

- Satsingen på InterCity, inkludert Ringeriksbanen, Bergensbanens forkortelse, må ligge fast. Osloregionen mener Ringeriksbanen må prioriteres i NTP 2025-2036.
- Grenbanene rundt Oslo må prioriteres høyt, de er viktige både for person- og godstransport. Kongsvingerbanen og hovedbanen må prioriteres allerede i første periode.
- Det er positivt at det er satt av midler i første periode til ny riktunnel, men det må settes av tilstrekkelig midler til planlegging, slik at prosjektet er klart for byggestart i andre 6-årsperiode.
- Beredskap- og sikkerhetssituasjonen krever økt satsning på jernbane for å sikre militær mobilitet, både i Osloregionen, samt mot andre landsdeler og Sverige. Forsvarets satsning i Innlandet fylke forsterker dette behovet.

Grønn godstransport

Regjeringen legger opp til å skrote godsoverføringsmålet i forslaget til NTP, altså ambisjonen om 30 % overføring av gods til sjø og bane.

Innspill:

- Godsoverføringsmålet til sjø og bane må opprettholdes. Det må legges frem en handlingsplan som viser hvordan målet kan realiseres.
- Osloregionen mener at ensidig satsing på Alnabruterminalen i Oslofjordområdet må revurderes.
- Godskonseptet for Østfoldbanen mot Sverige må inkluderes, med oppstart i første periode. Her henvises det til [mulighetsstudie Oslo - Göteborg](#).
- Ny Tungbilpakke med satsing på infrastruktur for omstilling av de tyngre kjøretøyene er positivt. Osloregionen peker på behov for samarbeid mellom forvaltningsnivå om dette. Vi viser til vårt prosjekt [Energistasjoner for grønn næringstransport](#), med støtte fra Klimasats.
- Det må stimuleres til skandinavisk samarbeid i de grensekryssende korridorane.

Trafikksikkerhet og vei – prioritere igangsatte prosjekter

Stortingsmeldingen har økt fokus på drift, vedlikehold og fornyelse. Tilskudd til fylkesveiene økes med ca. 10 % sammenliknet med forrige NTP.

Innspill:

- Osloregionen støtter at det satses på fylkesveiene, som har stor betydning for både næringsliv, innbyggere og militær mobilitet, men en økning på 10 % er ikke nok til å ta igjen vedlikeholdsetterlep og forbedre trafikksikkerheten.
- Trafikksikkerhetstiltak, særlig rettet mot myke trafikanter, bør prioriteres høyere.
- Vedtatte veiprojekter på riksveinetten på vei inn mot og rundt hovedstaden må prioriteres. Osloregionen ønsker å sikre en helhetlig og sammenhengende utbygging av de prosjektene som allerede er vedtatt og igangsatt, og setter derfor spørsmålsteget ved den nye innførte "utviklingsporteføljen".